

zoo kostelijk brutaal af, dat ze onmiddellijk de aandacht trekt, 't lieve lentekind, zoo teer, en toch zoo stevig tusschen haar drie schutblaadjes staande.

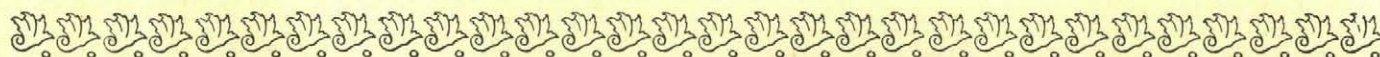
Vroeger kwam Anemone in rijken overvloed voor in 't Haagsche bosch en zag men op de mooie Zondagen van April de menschen, die zoo „ijsselijk veel” van bloemen houden, de lieve plantjes bij

heele bundels meê naar huis nemen, waar ze dan natuurlijk in een glas water verkwijnden.

't Gevolg is geweest, dat Anemone thans nog maar op een paar plekjes in 't bosch tiert en ondanks de bescherming, die ze nu van 't domeinbestuur geniet, wel spoedig geheel zal zijn verdwenen.

Wat zal 't jammer zijn van 't lieve lentebloempje.

A. LORAN.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Het Leven der Bloem, door HUGO DE VRIES, Hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. Met Afbeeldingen. Tweede, goedkoope druk (f 1.50, geb. f 1.75) Haarlem, H. D. TJEENK WILLINK & ZOON — 1900

Inhoud: 1 Bestuiving en bevruchting; 2. De meeldraden en het stuifmeel; 3. De betekenis der bloemkroon voor de bestuiving door insecten; 4. De rol der honigklierjes in de bloemen; 5. Bestuiving van kleinbloemige planten door insecten; 6. De bestuiving van bloemen door den wind; 7. Het ontstaan van vruchten en zaden; 8. Het ontstaan van bastaarden.

Voorzien van het paarse stempel: „Ter Recensie” zond de uitgever mij dit boek. Maar ik heb er geen oogenblik aan gedacht het te gaan beoordeelen; het stempel zelf, het korte verzoek van die dikke letters hinderde mij, wekte dadelijk in mij een gevoel, van schaamte nu wel niet, want 't boek werd ongevraagd gezonden, maar toch van sterke gegeneerdheid, al is dat nog 't juiste woord niet. Er zijn menschen en boeken, van wie men uit pieteit in 't publiek zelfs geen goeds wil zeggen, menschen en boeken, die men te zeer respecteert, om er anders dan intiem over te praten. Zoo'n boek, is het bovenstaande voor mij. Met Van Eedens „Onkruid” en verscheidene boekjes van Witte is het dit boek geweest, dat ons, beginnende natuurliefhebbers jaren geleden in plantkunde nog iets anders heeft leeren zien dan een droge studie, die men beoefende, nu ja, omdat men er nog zoo vaak in geëxamineerd zou worden, maar die men op zij duwde, als dwang en drang geweken waren. „Het Leven der Bloem” was indertijd voor mij en velen met mij de eerste openbaring van dat rijke en belangwekkende leven, dat ons is blijven boeien tot op de huidigen dag; het nieuwe woord „biologie” was en bleef ons nog lang onbekend, maar de mooie zaak hadden wij gevonden: de biologische studie der planten, die aan vele onkundigen een beuzelachtig werken schijnt, maar die inderdaad tot de hoogste en diepste gedachten voert, waartoe 's menschen verstand kan reiken, de wetenschap, die aangewezen is, om, zoo 't ooit geschieden zal, ons enkele raadsele des levens te ontsluiten. Eerst twintig jaar na De Vries' Het Leven der Bloem verscheen in Duitschland: Kerner's Pflanzenleben, een werk over planten-biologie zooals er geen tweede bestaat, maar dat dan ook 12 maal zoo duur is als 't eerste; en verleden jaar verscheen in ons land van een oud-leerling van Professor Hugo de Vries, Dr. Calcoen, een veel kleiner, maar ook mooi boek over het plantenleven.

Velen onzer lezers, vooral zij die van het begin ('94) met ons mee zijn gegaan, zullen nu of later zoo op eens iets gaan merken van onnoodige herhaling, van te veel omhaal en van zeurderigheid in onze opstellen en onze boekjes, en een verlangen gevoelen naar krachtiger kost; dat is een verblijdend moment voor schrijver en lezer van populaire lectuur beiden; voor de schrijvers omdat 't een bewijs is, dat hun werk van voorbereiding niet vergeefs is geweest, voor de lezers, omdat hun geest geprepareerd blijkt voor het zaad eener hoogere kennis. Laat zij, die bemerken dat ze de populaire lectuur ontwassen zijn, eens kennis maken met bovengenoemd boek, in kernachtige, krachtige en glasheldere taal geschreven; maar dat zij er bij bedenken, indien zij het met nieuwe buitenlandse werken mochten willen vergelijken, dat de eerste druk vier en twintig jaar geleden ver-

scheen en dat alles wat er in staat toen gloednieuwe wetenschap was, il faut juger les écrits d'après leur date. Het heeft in zijn tijd velen opgewekt tot verdere studie, en dat kan en zal de nieuwe goedkoope uitgave in den tegenwoordigen tijd stellig in nog grootere mate doen, nu er zooveel meer belangstelling getoond wordt voor de natuurhistorische en vooral de biologische wetenschap; de derde druk zal ongetwijfeld geen vier en twintig jaar na den tweeden komen.

E. HEIMANS.

PRIJSVRAAG.

De *Nederlandsche Botanische Vereeniging* looft een getuigschrift uit, benevens een botanisch boekwerk of anderen, nader te bepalen prijs ter waarde van omstreeks f 30,— voor het beste herbarium van *honderd soorten van inlandsche phanerogamen uit het wild verzameld, onverschillig waar*, door een leerling of leerlinge van een Gymnasium, eene Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus of de Rijkskweekschool voor onderwijzers in de provincie *Noord-Brabant en Limburg*. Bovendien worden twee premien, eene ter waarde van omstreeks f 20.—, de andere ter waarde van omstreeks f 10.— met getuigschrift uitgelooft voor zoodanige collecties, die op zich zelve als goed worden beoordeeld en het naast komen bij die, waaraan de prijs wordt toegekend.

Bij de beoordeeling zal gelet worden op den aard der verzamelde planten, hare wijze van conserveering, determinatie en etiketteering (over de wijze van conserveering enz. raadplege men Suringar, Zakflora, 8^e druk, 1^e Afd. bl. 81—89). *)

Het herbariumformaat moet zijn van *omstreeks* 50 cM. bij 90 cM. De planten mogen los in de vellen gelegd of met smalle papierstrookjes opgehecht zijn. De kenmerkende onderdeelen der plant zijn, als analyse, op een afzonderlijk blaadje opgehecht, bij te voegen of des-noods door schets-teekeningen te illustreeren, gemaakt naar voorwerpen in het herbarium aanwezig.

De verzamelingen moeten, om voor bekroning in aanmerking te komen, vrachtvrij zijn bezorgd voor 1 November 1900 aan 's *Rijks Herbarium* te Leiden. Op elk etiket moet

*) Het bestuur van de Ned. Bot. Ver. acht het wenschelijk de deelnemers aan de Herbarium-Prijsvraag er op te wijzen dat verlangd worden:

1°. niet meer, maar ook niet minder, dan 100 verschillende soorten;

2°. juiste determinatie (familie-, geslachts- en soortnaam met auteursnaam);

3°. zooveel mogelijk: worteldeel, bladeren van verschillende hoogte van den stengel, bloeiwijzen, vruchten en zaden;

4°. bloemanalysen, waar deze noodig zijn voor de beoordeeling der gedroogde exemplaren;

en 5°. vermelding van de standplaats (bouwland, slooten, heide, duinen enz.); de vindplaats (gemeente enz.) en den tijd van inzameling.

Verder moet er op gewezen worden, dat de bloem- en vruchtanalysen zoodanig geprepareerd moeten zijn, dat daardoor de onderdeelen duidelijk zichtbaar zijn, terwijl het wenschelijk is, dat op de etiketten aangegeven wordt, welke kenmerken onder het drogen zijn verloren gegaan.

in plaats van den naam van den verzamelaar een merkteken of korte kernspreuk geplaatst worden, en de geheele verzameling vergezeld zijn van een verzegeld briefje, van buiten met hetzelfde merkteken of kernspreuk voorzien en waarbinnen de naam van den inzender of de inzender, benevens eene verklaring van den Leeraar of de Leerare in de Botanie aan het Gymnasium, de Hoogere Burgerschool of de Rijkskweekschool voor Onderwijzers, dat de inzender of inzenderster aldaar leerling is en de Verzameling zonder zijne of hare directe hulp heeft bijeen en in orde gebracht.

Door de Nederlandsche Botanische Vereeniging wordt uit haar midden een commissie van beoordeeling benoemd, die rapport uitbrengt op de Wintervergadering in Januari of Februari 1901. De namen der door de vergadering bekrondde zullen, na opening der naambriefjes, worden bekend gemaakt. Naambriefjes bij niet bekrondde verzamelingen behorende, worden ongeopend verbrand.

De verzamelingen zelve, bekrond of niet, worden teruggezonden, mits daarbij een adres (niet van den inzender zelve) is gevoegd, waaraan de terugzending kan geschieden.

Het Bestuur der Nederlandsche Botanische Vereeniging,

L. VUYCK, Voorzitter.

J. W. CHR. GOETHART, Conservator.

TH. H. A. J. ABELEVEN, Secretaris.

Leiden, | Februari 1900.
Nijmegen, |

Uit het rapport over de vorige prijsvraag

(Provincie Noord-Holland).

Enkele opmerkingen uit het rapport van de Commissie tot beoordeeling van de in het afgelopen jaar 1899 ingekomen Prijsvraag-herbaria. Namens de Commissie bracht de Heer H. J. Kok Ankersmit dit rapport uit.

De algemeene indruk is, dat de inzendingen, uit het oogpunt van herbarium-materiaal beschouwd, te onvolledig zijn. Worteldeel en ontbreken aan vele planten, vruchtakken en vruchten zijn zeldzaam aan de exemplaren toegevoegd, analyses komen slechts bij ééne der inzendingen voor.

De beschrijvingen zijn niet volledig genoeg, auteursnamen zijn bij alle planten weggelaten, de terreinsoort is voor de meesten niet vermeld, vindplaats en tijd van inzameling evenmin. In plaats van deze opgaven en van de analyses is door enkele inzenders een meer of minder uitvoerige beschrijving van de plantendeelen gegeven, die — te oordeelen naar beschrijvingen welke aan verkeerde gedetermineerde planten zijn toegevoegd — uit de gebezigde flora's schijnt overgeschreven te zijn.

Over 't algemeen zijn moeilijker te determineeren families spaarzaam vertegenwoordigd. Van Juncaceeën en Gramineeën zijn maar een paar exemplaren ingezonden. Cyperaceeën ontbreken geheel. De vaateryptogamen zijn alleen vertegenwoordigd door een *Lycopodium clavatum* L.

De inzendingen zien er overigens over 't algemeen goed uit. Het voorhandene is met zorg gedroogd en opgelegd, het gekozen formaat voor 't papier is goed, bij enkele inzendingen zelfs royaal.

Hier volgen nog de notities bij een niet bekrondde en bij een bekrondde inzending.

Inzending onder het motto: „Arbeid adelt.”

Aanwezig 100 exemplaren, waarvan 21 verkeerd gedetermineerd. De planten zijn met zorg opgelegd op groot formaat papier, doch in 't geheel niet systematisch gerangschikt. 't Geheel is met zorg behandeld, familie-, geslachts- en soortnamen zijn vermeld; auteursnamen ontbreken, vruchtexemplaren en bloemanalyses ontbreken; in plaats daarvan een uitvoerige beschrijving van de deelen der plant, die blijkbaar niet naar de planten genomen is. Standplaats, vindplaats en tijd van inzameling zijn behoorlijk aangegeven.

Inzending onder het motto „J. H.”

Er zijn 127 exemplaren. De collectie voldoet dus in dit opzicht niet aan de gestelde eischen, maar zij maakt in haar geheel zulk een goeden indruk, dat wij gemeend hebben haar te moeten beoordeelen. Wij hebben daartoe de 100 bovenopliggende planten genomen. De planten liggen op losse vellen vloei opgeplakt, doch in 't geheel niet systematisch gerangschikt. 't Geheel is met zorg en netjes behandeld. Van de beoordeelde planten zijn er 8 verkeerd gedetermineerd. Familie-, geslachts- en soortnamen zijn

vermeld; auteursnamen ontbreken. Aan 't materiaal ontbreken vruchtexemplaren of vruchten zoo goed als geheel; analyses zijn bij alle planten genomen naar de plant, doch in verscheidene gevallen niet zoodanig, dat zij de kenmerken te zien geven, die aan het gedroogde exemplaar niet kunnen waargenomen worden. Bij de beschrijving ontbreekt de standplaats; vindplaats en tijd van inzameling zijn behoorlijk vermeld.

Naar aanleiding van bovenstaande beoordeeling hebben wij de eer voor te stellen:

een eersten prijs toe te kennen aan de inzending „J. H.”;

geen tweeden prijs toe te kennen;

een derden prijs toe te kennen aan de inzending „In magnis voluisse sat.”

De Commissie bovengenoemd,

H. J. KOK ANKERSMIT.

L. POSTHUMUS.

D. LAKO.

Apeldoorn,
25 December 1899.

Bij opening der motto-briefjes bleek, dat het herbarium onder de letters „J. H.” was ingezonden door J. J. Hakkert, leerling der Hoogere Burgerschool te Hoorn, aan wien de eerste prijs werd toegekend; terwijl het herbarium onder de zinspreuk „In magnis voluisse sat” ingezonden door J. J. van Apeldoorn, leerling van het Gymnasium te Haarlem, den derden prijs verwierf.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Bij den aanvang van het 2e levensjaar onzer „Amsterdamsche Entomologische Club” wenschte ik met een enkel woord op den bloei onzer vereeniging te wijzen. Het getal der leden bedraagt thans 32. Hiervan traden in 1899 toe, de heeren:

Dr. J. TH. OUDEMANS, Oosterpark 52.	C. J. J. VAN HALL, Vondelstraat 21.
Dr. J. C. H. DE MEIJERE, Oosterpark 5.	E. HEIMANS, Rozengracht 63.
JAC. P. THIJSSSE, Vondelkade 75.	A. W. VAN HAEFTEN, Wijtenbachstraat 59,
B. BOON, 2e Oosterparkstraat 190 i.	G. ANNES, 3e Helmerstraat 6.
H. CROMMELIN, Heerengracht 256.	C. H. J. RAAD, v. Oldenbarneveldstraat 33.
L. P. DE BUSSY, Willemsparkweg 104.	JHR. J. A. A. VON SCHMIDT, Oosterpark 41.
A. E. D'AILLY, Prinsengracht 656.	P. N. VAN KAMPEN, Singel 330.
W. H. M. SCHOLTE, Prinsengracht 516.	P. TEUNISSEN, 2e Oosterparkstraat 236.
P. J. S. CRAMER, Singel 434.	E. VAN NIEKERKEN, 3e Helmerstraat 90.
H. H. ZEIJLSTRA, Prinsengracht 823.	J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13.
W. C. DE GRAAFF JR., 2e Jansteestraat 107.	Mej. M. BOISSEvain, Heerengracht 386.
J. JASPERS JR., Plantage Lijnbaan 11.	TH. WEEVERS, P. C. Hooftstraat 79.
C. JASPERS, Reijger Anslstraat.	J. A. J. M. VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT, Heerengracht 280
J. DE VRIES, P. C. Hooftstraat 82.	

Buiten-leden 1899: W. M. DOCTERS v. LEEUWEN, Nassau-park 5, Bussum, en D. UIJTTERDIJK, Trompschool, Hilversum. Verder traden in 1900 als lid toe, de heeren: J. A. L. DOIJER, Linnaeusstraat 93; Dr. MAC GILLIVRAY, Heeren-gracht 423, en A. J. M. GARJEANNE, Prinsengracht 413.

Op onze 1e vergadering werd besloten geen contributie te heffen, doch de te maken onkosten dooreen hoofdelijken omslag te dekken; deze omslag bedroeg voor 1899 slechts „één gulden.”

Verder wensch ik mede te deelen, dat de heer JAC. P. THIJSSSE wegens ziekte gedwongen was als secr.-penningmeester onzer vereeniging te bedanken en dat ondergeteekende op de in Februari j.l. gehouden vergadering als dusdanig benoemd werd. Derhalve verzoek ik een ieder brieven etc. onze vereeniging betreffende aan mijn adres Heerengracht 280 te willen zenden.

Moge het bovenstaande velen er toe doen besluiten zich als lid aan te melden; hiertoe is het voldoende naam en adres aan den secretaris op te geven, die dan op zich